

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Voortgang Goed Goan
Portefeuillehouder	-	E. van Lente (burgemeester)
Eenheid	-	Visie en Strategie
Contactpersoon	-	N. Snellaars-Lamers
Contactgegevens	-	n.snellaars@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van	17 november 2020
Behandeling in raadsvergadering van	14 december 2020

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van de voortgang van het traject Goed Goan.

Toelichting:

In de Raadsagenda Kleurrijke Kubus staan zeven thema's, die in de periode 2018-2022 nadrukkelijk op de agenda staan. Eén van die thema's is 'burgerparticipatie en bestuurlijke vernieuwing'. Uw raad wil in gesprek over het betrekken van inwoners en instellingen bij het bestuur en bekijken hoe dat zich verhoudt tot de rol van de raad als volksvertegenwoordiging. In het Bestuursprogramma hebben wij over dit thema opgenomen dat samen optrekken van inwoners en overheid meer is dan het inzetten en hanteren van burgerparticipatie als leidraad en methodiek, maar dat dit ook vraagt om bezinning op het bestuurlijk stelsel. Met de intentie om niet meteen in een structuuroplossing te schieten, maar allereerst een goede gedachtewisseling over cultuur met elkaar te hebben.

Goed Goan, ontwikkeling van bestuur in Dalfser samenleving

In april 2020 is met het presidium gesproken over de startnotitie Goed Goan, in juli 2020 hebben wij uw raad geïnformeerd over de voortgang van dat moment met daarbij een vooruitblik naar de voorbereiding en begeleiding van twee introspectiesessies in september en oktober 2020. Gezien de aard van de introspectiesessie gaat de voorkeur uit naar bijeenkomsten in fysieke vorm, niet digitaal. De deelnemersgroep van de eerste sessie bestaat uit raad en college, op basis van gevonden inzichten in de eerste sessie wordt het deelnemersveld voor de tweede sessie bepaald (raad en college, eventueel uitgebreid met management).

Waar staan we nu?

Vanuit ELLLA is Erika Diender aangehaakt om als moderator, samen met gemeentelijk projectleider Nicole Snellaars, het proces van de introspectiesessies te begeleiden. In de periode tussen 26 augustus 2020 tot en met 30 september 2020 hebben zij vier intakegesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de gemeenteraad (fractievoorzitters), het college, de stuurgroep "Goed Goan" en het DT/MT. De intakegesprekken hadden als doel context en perspectief te verkrijgen, als input voor de introspectiesessies.

Eind september 2020 zijn door de Rijksoverheid aanvullende coronamaatregelen afgekondigd, waardoor de geplande introspectiesessies niet in fysieke vorm plaats kunnen vinden (vanwege aantal deelnemers). Voorkeur voor een fysieke bijeenkomst blijft onverminderd groot. De stuurgroep Goed Goan heeft daarom voorgesteld om de introspectiesessies naar begin 2021 te verplaatsen. Wij steunen deze insteek en ook in de presidiumvergadering van september is deze lijn uitgesproken.

Notitie rode draad intakegesprekken

Om de opbrengst van de intakegesprekken (inhoud, maar ook energie) niet te verliezen, heeft de stuurgroep Goed Goan de begeleiders gevraagd om de opbrengst samen te vatten. Met het document wordt het denken over bestuurlijk samenspel de komende tijd gefaciliteerd. Ook is het in 2021 makkelijker om de draad weer op te pakken. Graag delen wij deze notitie met uw raad. Daarmee komt de rode draad beschikbaar voor alle deelnemers aan de introspectiesessies, niet alleen voor diegenen die aan de intakegesprekken hebben deelgenomen (in geval van uw raad zijn dat de fractievoorzitters).

Graag attenderen we u erop dat bijgevoegde notitie een beschouwing vanuit de gespreksleiders is. Zij hebben geprobeerd de belangrijkste elementen uit de gesprekken weer te geven, zowel op inhoud als ook de sfeer in de gesprekken en wat hen daarin is opgevallen. Het is dus een product van de gespreksleiders, wij hebben geen inbreng op die inhoud gegeven.

Wij hopen dat de notitie uitnodigt tot een inspirerende dialoog in uw fracties en dat we begin 2021 dit gesprek in gezamenlijk kunnen voortzetten.

Communicatie:

De notitie wordt ook gedeeld met het management. Deelname van deze groep aan de tweede sessie is weliswaar afhankelijk van opbrengst van de eerste sessie, maar we zien het belang om ook bij het management het denken over het samenspel met bestuur te voeden en één van de intakegesprekken was ook met een afvaardiging van DT/MT.

Vervolg:

De agendacommissie (vergadering 27 oktober) is akkoord om de introspectiesessies in januari plaats te laten vinden. Precieze data worden in de loop van november bekend.

Bijlagen:

1. Notitie 'rode draad intakegesprekken Goed Goan'
-

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de adjunct-gemeentesecretaris
H.J. van der Woude

BETREFT: Notitie rode draad intakegesprekken Goed Goan
DATUM: 9 november 2020
KENMERK: 2020.295

In augustus en september 2020 hebben we ter voorbereiding op de introspectiesessies Goed Goan intakegesprekken gevoerd met 1) fractievoorzitters, 2) het college van B&W, 3) stuurgroep Goed Goan en 4) een afvaardiging van DT/MT.

De intakegesprekken waren bedoeld om vanuit verschillende kanten inzicht te krijgen in ervaringen, succesverhalen, uitdagingen en rolopvattingen. Dat betekent dat er aandacht is geweest voor factoren die het onderlinge samenspel (en burgerparticipatie) succesvol/krachtig maken, maar ook voor de punten die in het samenspel soms lastig zijn. Verder is er stilgestaan bij patronen in de samenwerking tussen raad en college en hoe aangekeken wordt tegen de invulling van (veranderende) rollen en verantwoordelijkheden.

De coronamaatregelen zetten weliswaar de oorspronkelijke planning op z'n kop, het (denken over) bestuurlijk samenspel gaat door en de input van de intakegesprekken verdient het om gedeeld te worden. We zijn door de stuurgroep Goed Goan gevraagd een terugblik aan het papier toe te vertrouwen. Dat doen we graag.

Wat is opgevallen in de gesprekken?

Er ligt een mooie positieve basis voor intensivering van de samenwerking. De gesprekken zijn levendig en initiatiefrijk van aard geweest. Iedereen schoof goed voorbereid bij het gesprek aan.

In alle gesprekken ontspan zich een rijke dialoog op zowel inhoud als relatie. Het denken over de samenwerking verdiepte zich telkens gedurende de gesprekken. Er werd hardop gedacht en naar voorbeelden gezocht waarbij de samenwerking erg goed was verlopen (welke successen kunnen en mogen we benoemen en ook vieren!). Men zocht de dialoog juist niet alleen met de gespreksbegeleiders maar voornamelijk met elkaar.

Wat een mooie start van introspectie!

Terugkijkend in de tijd, vinden de deelnemers aan de gesprekken dat er al veel werk is verzet en nog steeds wordt verzet. Er wordt gewerkt met burgerparticipatie. Dat is een groot goed in de veranderende samenleving en in de samenwerking tussen burgers en gemeente. Er is geen sprake van grote conflicten of zaken die echt uit de hand lopen. Het is goed om ook daar met elkaar bij stil te staan. Tegelijkertijd wordt niet zelfgenoegzaam achterover geleund. Er is eensluidendheid dat er aanknopingspunten zijn om het onderlinge samenspel te versterken ten gunste van de Dalfser gemeenschap.

Kortom: er ligt een goede basis om samen verder aan te werken. Hoe kan het bestuurlijk samenspel zo worden vormgegeven dat dit blijft passen bij de veranderende context in de samenleving en de verandering van spelers in het werkdomein?

Wat verandert er?

In de verschillende gesprekken werd duidelijk dat er een bewust besef is van het veranderende speelveld. De context verschuift, de spelers ook. Burgers komen steeds vaker zelf met een initiatief naar de gemeente. Soms ook nog vergezeld van een behoorlijk (subsidie)budget. Hoe gaat de gemeente daarmee om? Wat betekent dit voor ons eigen bestuurlijk samenspel?

En we vragen burgers meer en vaker om intensief mee te doen en denken over de inrichting van hun leefomgeving of de invulling van gemeentelijke voorzieningen. Zijn we altijd succesvol in het invullen van burgerparticipatie? En wat is 'burgerparticipatie' eigenlijk precies? Moeten alle burgers meedenken en meedoen? Of krijgt de meest mondige burger zijn of haar zin? Werkt het beleid rondom de participatieladder? En weet iedereen überhaupt wat dat is?

De geschetste ontwikkeling sluit vaak niet aan bij de gemeentelijke organisatie. Daar worden normaliter eerst de kaders ontwikkeld voor beleid, dan wordt beleid gemaakt en er wordt uitvoering aan gegeven. Dit binnen het bestuurlijk samenspel van raad, college en ambtelijke organisatie. Een burger die zelf met een initiatief komt, past niet in dit proces. Met als gevolg dat de verschillende werelden (burger-gemeente) teleurgesteld in elkaar kunnen raken en het bestuurlijk samenspel schade kan oplopen (wie beslist nu wat, wanneer en waar?).

Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

In de gesprekken vond bijna altijd eerst een dialoog plaats over verantwoordelijkheden en bevoegdheden: hebben we met elkaar scherp wie waarvoor verantwoordelijk en bevoegd is? Is het in ons bestuurlijk samenspel transparant en duidelijk wie wanneer welke rol heeft en wat moet doen? Stelt de raad heldere kaders? Gaat de raad niet te snel mee in signalen van burgers die het er niet mee eens zijn? Is de aanpak vanuit het college adequaat? Is de ambtelijke organisatie flexibel genoeg en kan zij tijdig meebewegen? Moeten we misschien wat meer organisch met elkaar gaan (samen)werken in plaats van de ambtelijke procedures centraal te stellen?

De dialoog met elkaar leidde daarin ook in alle groepen tot dezelfde conclusie: ja, als het gaat over verantwoordelijkheden en bevoegdheden dan is het goed om daar scherp op te blijven en de kaders nog eens goed met elkaar te doorleven.

Het is echter niet genoeg om het bestuurlijk samenspel structureel te verbeteren. Dat vraagt veel meer dan een gesprek over verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Wat is er dan nog meer nodig?

Het tweede deel van de gesprekken ging vaak over de dialoog met elkaar. Het creëren van bewustzijn over elkaars rol. Weten we genoeg van elkaar en welke dilemma's er zijn in elke rol? Hebben we scherp hoe het is om in elkaars schoenen te staan? Kunnen we nog steviger samenwerken aan onze dienende rol voor de Dalfser samenleving? Want daar komen we toch elke dag ons bed voor uit!

Er is nieuwsgierigheid naar de invulling van de verschillende rollen in het bestuurlijk samenspel. Waarom gebeuren de dingen zoals ze gebeuren? Hoe handel ik daar zelf in? Wat verwacht ik van mijn medespelers die ook het belang van de Dalfser samenleving als prioriteit op de agenda hebben staan? Een open dialoog met alle partijen in gemixte groepen kan helpen in het begrip naar elkaar. Kennen en gekend worden. Dat gaat helpen het bestuurlijk samenspel verder vorm te geven.

De introspectiesessie: welke verwachtingen zijn er?

Er is duidelijk een gedeeld verlangen naar een gezamenlijk gesprek waarin je open kunt laten zien waar je vanuit je rol en positie tegenaan loopt. Dat zorgt voor begrip naar elkaar.

Om dat goed te kunnen doen, willen de verschillende groepen elkaar beter (persoonlijk) leren kennen. Dan kan in openheid en vertrouwen met elkaar belangrijke onderdelen in de ontwikkeling van het bestuurlijk samenspel worden afgepeld en besproken. En daarmee kan de ontwikkeling in een positieve beweging worden gebracht. Daarbij is het van belang dat we opbouwend naar elkaar blijven, zonder oordeel. Probeer je te verplaatsen in de ander, die werkt vanuit een andere rol, met andere verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Uiteraard rekening houdend met de politieke dynamiek die altijd onderdeel zal zijn van het bestuurlijk samenspel.

Als laatste is het is belangrijk ook een waarderend perspectief in te brengen met betrekking tot de historische ontwikkeling: er zijn in het samenspel al mooie stappen gemaakt met elkaar. Het is belangrijk dit ook te zien en te waarderen. Dat er daar nog verder in ontwikkeld kan worden en er nog veel geleerd kan worden, is helder.

En we zijn zeker ook succesvol!

Hebben we dan alleen maar te leren met elkaar? Zeker niet. Want er zijn prachtige voorbeelden van bestuurlijk samenspel naar voren gebracht in de gesprekken waar iedereen blij van werd. Op het puntje van zijn of haar stoel ging zitten. Want toen kwam alles bij elkaar en werd de Dalfser samenleving maximaal bediend. En dat willen we allemaal!

Belangrijk is om mooie voorbeelden ter bespreking mee te nemen in de introspectiesessies. Aan de hand van het afpellen van casuïstiek, kunnen we werken aan de verbetering van het bestuurlijk samenspel.

Tenslotte

Met veel plezier hebben wij de voorbereidende gesprekken gevoerd. Met dank aan alle deelnemers die actief hun bijdrage hebben geleverd. We nemen deze voorbereiding graag mee naar de introspectiesessies, die in 2021 plaatsvinden. Het collectief leren is gestart. We hebben mooie reflecties gezien tijdens de gesprekken en we hebben gemerkt dat het denken over het bestuurlijk samenspel verder in gang is gezet. Dat is al de eerste mooie stap!

Erika Diender

Nicole Snellaars